

## **NOTA DE FUNDAMENTARE**

### **privind necesitatea, oportunitatea și potențialul economic al proiectului „Dezvoltare, modernizare și completare a sistemului de management integrat al deșeurilor municipale la nivel de municipiu Bistrița”**

**Municipiul Bistrița** este membru al Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Deșeuri în județul Bistrița Năsăud, asociație înființată în scopul reglementării organizării, exploatării, monitorizării și gestionării în comun a serviciului de colectare, transport, tratare și depozitare a deșeurilor.

În municipiul Bistrita se constată interesul scăzut al populației față de colectarea selectivă și de utilizare corespunzătoare a dotărilor pentru fiecare fracție de deșeu care se poate colecta selectiv. Acest fenomen poate să aibă drept cauză starea precară de curățenie a platformelor de colectare și a containerelor, lipsa de monitorizare a colectării, imposibilitatea aplicării principiului – **Platești pentru cat arunci**- și restricționarea accesului pentru depozitarea deșeurilor doar de către persoanele arondate, dar și educația cetățeanului și ineficiența campaniilor de informare a bistritenilor cu privire la necesitatea colectării selective.

Cresterea procentelor de colectare este un obiectiv de atins, asociat cu implicarea masivă a locuitorilor și asigurarea dotărilor finale care vor face gestionarea colectării mai simplă și asumată. Pentru stimularea colectării selective a deșeurilor efectuate de utilizatori, este necesară:

- a. intervenția autorităților privind supravegherea dotărilor puse la dispoziția cetățenilor, asigurarea utilizării lor fără bariere sau limitări orare, cu posibilitatea de a controla starea recipientilor și a stimula comportamentele corecte;
- b. exploatarea ocaziilor oferite de evenimente “publice” pentru colectarea selectivă a deșeurilor, de exemplu în cadrul piețelor periodice;
- c. intervenția autorității privind comunicarea și sensibilizarea cetățenilor, cu prezentarea obiectivelor, lansând inițiative de valorificare a eforturilor comune (autoritate și cetățeni).

Pentru eficientizarea sistemului de management al deșeurilor, Municipiul Bistrița dorește să modernizeze 100 de platforme de colectare a deșeurilor, în zonele de blocuri, prin schimbarea sistemului de colectare și folosirea de noi tehnologii.

Noua tehnologie de colectare selectivă - punct de colectare a deșeurilor pentru 5 fracții cu sistem digitalizat- reprezintă o soluție tehnică ce respectă toate obligațiile legale impuse prin lege și ajută la îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației și sunt urmărite în principal următoarele obiective:

- Eficientizarea spațiilor de amenajare pentru colectarea deșeurilor,

- Organizarea superioară a serviciului de salubritate, compatibilă cu necesitățile actuale ,

- Limitarea totală a accesului uman și a animalelor, rozătoarelor, insectelor la deșeuri,

- Reducerea mirosurilor neplăcute prin depresiune, a vandalizării și a accesului uman sau animal a deșeurilor colectate,

- Reducerea impactului asupra sănătății publice,

- Încadrarea în orice peisaj urban și arhitectural.

Investitia urmareste rezolvarea problemelor de mediu operationale asociate generarii si gestionarii deseurilor, precum si dezvoltarea unui sistem integrat de gestiune a deseurilor la nivelul municipiului, care sa imbunatateasca nivelul de trai al cetatenilor si sa atinga tintele de colectare si reciclare a deseurilor.

Aceste tintesunt formulate in art. 17 din legea 211 / 2011 ( articol amendat in 2014), referitor la regimul deșeurilor, care sunt obligatii ale autoritatilor locale si ale producatorilor de deșeuri și urmăresc:

-prevenirea generarii deseurilor printr-o mai buna informare a populatiei;

-cresterea reciclarii, recuperarii si promovarea compostarii individuale sau la platforma de compostare;

-cresterea ratei de colectare ( contracte) la serviciile de salubritate pentru a se ajunge la 100% ;

-reducerea substantiala a deseurilor care trebuie transportate si eliminate la depozitul ecologic;

-protectia mediului inconjurator si a sanatatii publice prin colectarea tuturor deseurilor de la populatie, inclusiv al depozitelor clandestine de pe teritoriul municipiului Bistrita;

-stabilirea unui tarif care sa respecte profilul “ poluatorul plateste” ;

-o mai buna informare a cetatenilor in ceea ce priveste beneficiile care rezulta din implementarea proiectului, precum si nevoia de schimbare a obiceiurilor acestora in materie de colectare si gestionare a deseurilor.

-finantarea de la bugetul local a investitiilor in infrastructura de salubritate (autogunoiere, pubele, containere, platforme subterane, depozit de compostare).

Referitor la liniile generale de urmat, care contribuie la atingerea tintelor de reciclare și valorificare a deșeurilor, trebuie sa se tina cont de :

**a.** pentru cei care vor implementa serviciul va fi importanta dimensionarea rezonabila a investitiei initiale, dar in acelasi timp vor trebui sa furnizeze dotarile si tehnologia in masura a valorifica cele realizate, inspirandu-se din experiente similare si analizand in mod obiectiv exigentele si asteptarile locuitorilor (este inutila considerarea unor modele care se afla departe ca si distanta sau care sunt diferite din punct de vedere al structurii sociale, sensibilitatii, ambientului, etc..., deci trebuie sa ne bazăm pe experiente concrete, consolidate, ale unor realitati similare );

**b.** pentru cei care vor gestiona serviciul de colectare a deseurilor, vor fi importanti parametri tehnologici precum cantitatea deseurilor colectate, frecventa operatiilor de golire, rapiditatea si eficienta lor, etc.

Va trebui ținut cont și de disponibilitatea dotarilor și a mașinilor necesare: tot mai des se observa ca operațiunile de baza, cum ar fi transportul deșeurilor, se vor încredința unor terti, dar aceștia nu au întotdeauna dotările necesare (camioane cu încărcare posterioară, laterală, cu macara, cu lift) și deci trebuie sustinute cu investiții care se vor traduce prin costuri mai mari ale serviciilor.

c. pentru cetățeni, vor fi importante aspecte precum decorul urban, curatenia, disponibilitatea dotarilor, valoarea lor ambientală, posibilitatea de a realiza colectarea diferențiată fără impedimente sau bariere.

Tot mai des locuitorii au nevoie de un stimul concret pentru implicarea lor în realizarea unei colectări selective de calitate, prin urmare dotările trebuie să fie orientate spre tehnologie, spre recunoașterea lor ca și utilizatori - utilizând coduri, înregistrând acțiunile lor și aplicând politicile de stimulare sau de penalizare în funcție de comportament (bonusuri pentru colectare diferențiată și descurajarea colectării neselective), de aceea este de preferat ca dotările să aibă componente electronice cu alimentare electrică pentru a nu se înregistra perturbări datorită limitărilor în ceea ce privește diferite surse de energie.

Ca urmare, Primăria municipiului Bistrita dorește accesare fondurilor europene prin intermediul cărora vor fi sprijinite activități/acțiuni specifice pentru înființarea și dotarea de insule ecologice digitalizate (ansamblu de containere), pentru următoarele fluxuri de deșeuri colectate separat: deșeuri de hârtie și carton, deșeuri de plastic și metal, deșeuri de sticlă, deșeuri biodegradabile, deșeuri reziduale.

Solicitantul poate să aleagă doar dintre următoarele tipuri de insule ecologice digitalizate:

Insula Tip 1. Insulă supraterană încasată cu 5 containere de câte 1.1 metri cubi (mc) pentru toate cele 5 fracții: biodegradabil, rezidual, sticlă, plastic și metal, hârtie și carton.

Insula Tip 2. Insulă supraterană compusă din 5 containere individuale cu golire în partea inferioară, cu următoarele capacități pentru cele 5 fracții:

- Biodegradabil : între 2 mc și 3 mc;
- Rezidual : între 2 mc și 3 mc;
- Sticlă : între 2 mc și 3 mc
- Plastic și metal: între 3 mc și 5 mc
- Hârtie și carton: între 3 mc și 5 mc

Insula Tip 3. Insulă subterană cu containere individuale, compusă din 5 containeri cu următoarele capacități pentru cele 5 fracții:

- Biodegradabil : între 2 mc și 3 mc;
- Rezidual : între 2 mc și 3 mc;
- Sticlă : între 2 mc și 3 mc
- Plastic și metal: între 4 mc și 5 mc
- Hârtie și carton: între 4 mc și 5 mc

Structurile tipurilor de insule prezentate mai sus nu pot fi modificate.

Pentru fiecare insulă ecologică digitalizată va fi asigurat un număr de 200 de cartele de acces. Achiziționarea de cartele suplimentare cade în sarcina beneficiarului.

Pentru municipiul Bistrița s-a optat pentru tipul 3 de insule cu containere subterane, dar conform Ghidului de finanțare, Municipiul Bistrita poate solicita în prima rundă a apelului 10 insule tip 3, 55 insule tip 2 și 35 insule tip 3.

Insulele ecologice digitalizate sunt compuse dintr-un set de containere pentru colectarea separată a deșeurilor, protejate anti-vandalism și împotriva accesului neautorizat, digitalizate pentru acces cu card pentru persoanele fizice arondate, conectat online, modul GSM pentru transmisie date, bază de date privind beneficiarii serviciului și interfață de facturare pentru toate UAT-urile beneficiare. Datele sunt agregate și utilizate într-un sistem digital, instrument principal de monitorizare și raportare.

Punerea în funcțiune a insulelor ecologice este foarte importantă pentru succesul proiectului și se va realiza prin servicii pregătitoare:

- Punerea în funcțiune a sistemelor hardware montate pe containere livrate
- Realizarea testelor specifice de funcționare;
- Operaționalizarea Interfeței software pentru înrolarea utilizatorilor (carduri, telefoane) de la scările din blocurile arondate;
- Instruirea personalului Autorității contractante cu privire la funcționarea insulelor și a soft-ului;
- Managementul tranziției de la vechea platformă la noua insulă ecologică: comunicarea cu cetățenii în vederea utilizării corecte a sistemelor, distribuire carduri acces utilizatori, înregistrarea telefoanelor;
- Instruire și suport pentru reprezentanții Asociațiilor de Proprietari;
- Asigurarea recepției finale a insulelor ecologice de către Autorități.

Indicatorii proiectului fac referire la:

1. Numărul insulelor ecologice digitalizate operaționale din cele 100 insule înființate;
2. Cantitatea de deșeuri reciclabile colectate separat și reciclate;
3. Cantitatea de deșeuri biodegradabile colectate separat și reciclate;

| <b>Rezultate</b>                                                    | <b>Număr la începutul implementării proiectului</b>           | <b>Număr la finalul implementării proiectului</b>      | <b>Țintă</b>                                            |
|---------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| Insule ecologice digitalizate înființate și operaționale            | 0                                                             | 100 insule                                             | <b>100 insule</b>                                       |
| Cantitatea de deșeuri reciclabile colectate separat și reciclate    | 1.935.140 kg reciclabil colectat/205.420 deșeuri kg reciclate | 3.000.000 kg reciclabil colectat/ 550.000 kg reciclate | 12.500.000 kg reciclabil colectat/3000.000 kg reciclate |
| Cantitatea de deșeuri biodegradabile colectate separat și reciclate | 0                                                             | 3500.000 kg colectat separat /2000.000 kg reciclat     | 8 000.000 kg colectat separat /5.000.000 kg reciclat    |

Ca urmare a aspectelor prezentate, considerăm că **dezvoltarea, modernizarea si completarea sistemului de management integrat al deșeurilor municipale la nivelul municipiului Bistrița** este oportună și necesară, potențialul economic al investiției fiind evident, insulele ecologice digitalizate fiind soluția locală de trecere la economia circulară pentru comunitate și un exemplu de bune practici la nivelul județului Bistrița-Năsăud.

00000000